

Egy igaztalan mondat margójára

„A szaktárca álláspontja szerint ezzel az ügyfelek jól járnak, mert a most nem részletezett iratelőállítási módszertan egy magasabb okiratbiztonságot eredményez. Kizárja a visszadátumozást, a lapcserét az ellenjegyzett ügyek esetében. Az ügyfél egy minimális díjért jóval nagyobb értéket kap (az összeget nem tudjuk, de aligha fog többbe kerülni, mint 2-3 kávé ára). Ez növelni fogja az ügyvédi hivatás iránti közbizalmat, méltóságát és biztosíthatja azt is, hogy ezeket a feladatainkat hosszú távon megtarthassuk. Adminisztratív teher szempontból nem összehasonlítható a törvényben még jelenleg is létező, de hatályba nem léptetett, 2013 végén elfogadott „matricarendszerrel”. Az ott tervezett adminisztrációnak a töredéke.” (Budapesti Ügyvédi Kamara Hírlevele, 447. szám, 2017. június 1., a BÜK elnökségének 2017. június 6-i ülése előtt.)

Az ügyvédi kamarák soha nem lehettek más állásponton, mint azon, hogy az ellenjegyzéssel teljes bizonyító erejű váló magánokiratok ügyleti biztonságot teremtenek. Ügyvédként az ügyfelekkel szemben sem képviselhettünk más álláspontot. Az ügyvédségbe és az ügyvédekbe vetett közbizalom, és a megbízónak a saját ügyvédjébe vetett bizalma is azon alapul, hogy amit ügyvéd ellenjegyez, az érvényes és alkalmas az ügyleti cél elérésére.

Az ügyfeleket mindeddig egyáltalán nem érdekelte, hogy nyilvántartjuk-e az ellenjegyzéseinket. (Én egyébként nyilvántartottam, felár nélkül, és nem egy központi adatbázis érdekében.) Nem ettől függött a bizalmuk, a mi méltóságunk meg különösen nem. A jövőben sem fogja érdekelni őket, hogy van-e ellenjegyzésnyilvántartás. Ennek oka sem fogja érdekelni őket. Őket csak a fizetési kötelezettség fogja érdekelni. Isten őrizzen ezt azzal magyarázni, hogy magasabb biztonságot nyújtunk érte. Ez ugyanis egyrészt hazugság, másrészt a szintén biztonságot nyújtó ügyvédi múltunk lealacsonyítása.

Érdekes lenne, ha a jövőben azzal magyaráznánk, hogy pénzt kérünk az ellenjegyzés kamarai nyilvántartásáért, mert ez által az okirat nem visszadátumozható és abban lapok sem cserélhetők. (Ez utóbbi és az ellenjegyzésnyilvántartás összefüggését nem is értem.)

Az okirat dátuma az ügyleti akarat része, kifejezésének időpontja. Nem ritkán fordul elő, hogy a többalanyú ügyletek esetében az okiratot az ügylet alanyai nem egyazon időpontban írják alá, de az okiraton csak egy dátum szerepel. Ráadásul az is előfordul, hogy az eleve ledátumozott iratot egyik fél sem a dátum szerinti napon írja alá. Ha mégis aláírja, akkor a dátum éppen úgy az ügyleti akarat része, mint az egyéb tartalom. Az aláírás napja és a dátum szerinti nap eltérése nem érvényességi kérdés, tehát az okirat és annak tartalma önmagában az említett eltéréstől nem válik érvénytelenné, ami azt jelenti, hogy ellenjegyezhető. Azt se felejtse el a „szaktárca” vagy aki okkal ok nélkül rá hivatkozik, hogy az ellenjegyzés csak akkor jogszerű (érvényes) ha saját keltezése van. Az ellenjegyzés ugyanis önálló jognyilatkozat. Független az okirat keltezésétől. Ennek valóban egyeznie kell az ügyvéd általi ellenjegyzési nyilatkozat aláírásának keltével. Ha ettől eltér, az ellenjegyzés jogsértő (érvénytelen) de ez csak akkor okoz érvénytelenséget, ha bárki jogot alapít erre a jogsértő alakszerűségre. Az ellenjegyzésnyilvántartásnak az okirat biztonságához tehát csak annyiban lehet köze, hogy a kód lekérésének időpontja nem lehet későbbi, mint az ellenjegyzés kelte. Korábbi lehet, hiszen miért ne fordulhatna elő, hogy az ügyvéd nem az iratelőállítás, hanem az ellenjegyzés előállításának biztonsága érdekében előre lekér egy kódot, mert nem szeretné kitenni magát annak, hogy amikor az ügyfelek ott ülnek (pl. vidékről, külföldről éppen e miatt érkeznek), hogy szerződjenek, összedől a számítástechnikai rendszer, jön az áramszünet vagy egyéb akadály keletkezik. És mi van, ha a kódlekérés után mégsem jön létre a szerződés, vagy ok keletkezik arra, hogy az ügyvéd megtagadja az ellenjegyzést.

Szó sincs tehát magasabb *okiratbiztonságról*. Az *ellenjegyzés biztonsága* sem lesz magasabb, és ha ezt állítjuk ügyfeleink előtt, hazudunk, mégpedig azért, hogy az ügyvédi kamaráknak bevételt generáljunk. Én magam akkor sem fogom a magasabb okiratbiztonsággal magyarázni azt, hogy a kamarai ellenjegyzés-nyilvántartásért – jogszabály alapján - pénzt kérek, mert nem mondok igazat. Én csak a jogszabállyal és annak kitalálójával fogom magyarázni, hogy fizetni kell.

Az ügyvédi hivatás iránti közbizalmat nem egy új nyilvántartás és nem az növeli, ha egy nyilvántartásért fizetni kell. Egy új nyilvántartás nem növeli, hanem rontja az ügyvédségbe vetett közbizalmat. Az ügyfél ugyanis nem érti, hogy ha ő bízik az ügyvédjében, miért nem teszi ugyanezt annak kamarája. Vajon az ügyvédségbe vetett közbizalomnak nem része a Kamara saját tagjaiba vetett bizalma? Az ügyvédi kamaráknak nem kötelessége vakon hinni tagjaik becsületében, jogtiszteletében, amire éppen ott, a Kamarában esküdtek fel.

Hogy az ellenjegyzésnyilvántartás vagy ennek két-három kávényi ára (rémes ez a hasonlat) okozza-e, hogy „hosszú távon” megtarthassuk „ezeket a feladatainkat” (?), nem tudom. Azt azonban tudom, hogy a szaktárca törvényszöveg verzióiban május végéig egy betű sem szerepelt erről, mégis benn szerepelt az ellenjegyzés, mint ügyvédi jogosítvány.

Nem tudom pontosan, mi mindent fog növelni az ellenjegyzésnyilvántartás és annak két-három kávényi ára, az azonban biztos, hogy az ügyfelekre nehezedő terheket, az ügyvédek jogtanácsosokkal és közjegyzőkkel szembeni versenyképességének romlását valamint az ügyvédség saját kamaráival szembeni bizalmatlanságát és elidegenedését igen. Az ügyvédek méltóságát biztosan nem, egyrészt mert a méltóság vagy van, vagy nincs, ebben nincsenek fokozatok, másrészt mert az ügyvédekkel szembeni állami vagy kamarai bizalmatlanság éppenhogy méltóságromboló.

Mindezért szinte hihetetlen, hogy a szaktárcának ez lenne az álláspontja, és hogy ez éppen most jutott az eszébe. Én ennél sokkal okosabbnak tartom a szaktárcát.

Budapest, 2017. június 6.

Dr. Hidasi Gábor
*a Budapesti Ügyvédi Kamara
oktatási bizottságának elnöke*